

A legnagyobb vonzerő, az emlékpark. (Fotó: Schmidt Andrea)

Az ópusztaszeriek már készülnek az 1100. évfordulóra Terveik központjában az idegenforgalom

■ Korábban, tizenhárom évig az itt lakókat még az ópusztaszeri emlékbizottságban sem képviselhették.

– Valóban, sokmindenből kimaradtunk. A szemlélet azonban szerencsére változott, már jelen lehetünk a minket is érintő tervezéseknél. Az ünnepi rendezvénysorozat koncepciójához kérték a véleményünket, s a régió VÁTI-nál készülő rendezési tervéhez is. Egyeztetünk. A saját rendezési, fejlesztési terveinkről persze a képviselőtestületünk dönt, de arra törekedve, hogy mindenki velünk együttműködjünk a fejlesztésekben, az évforduló eseményeiben.

■ Ez milyen feladatokat jelent a falu számára?

– Mindenekelőtt az infrastruktúra fejlesztését és idegenforgalmi teendőket. Legszorítóbbak a közlekedési gondok. Mielőbb biztosítani kellene, hogy a közúton átmenő forgalom rendezett, jó áteresztő képességű és jó állapotú utakon bonyolódhasson. A közutakat szélesíteni szükséges, buszöblöket, leállósávokat kell kialakítani. Tehermentesítésére és a biztonság érdekében pedig jó lenne megépíteni mielőbb kerékpárutat. A telefonhálózat fejlesztése már megoldottnak látszik.

■ Mutatkoznak jelei a vendéglátásnak is, hiszen a tavalyi év végéig 31 kereskedelmi és vendéglátó profilú vállalkozást jegyeztek be itt. Az igazi, a szállást,

A honfoglalás 1100. évfordulóján bizonyos Ópusztaszeren fordul majd meg a legtöbb vendég a régiókban. A megemlékező ünnepségek, programokra érkezőket természetesen nemcsak a Nemzeti Történeti Emlékparkban kell várni, hanem a faluban is. Mint készül erre a most mindössze 2300 lelket számláló település? A polgármestert, Kecskeméti Jánost kérdeztük erről.

programot adó vendéglátásra azonban még nemigen van példa...

– Szálláshelyünk tényleg kevés van, de már mozdultunk ezügyben. A falusi, tanyai vendéglátók szövetségével keressünk együttműködést. Központi, állami támogatást – 100-100 ezer forintot – tavaly már négyen kaptak a faluban a házi vendégfogadás feltételeinek megteremtéséhez. Egy vállalkozó panziót épít, talán mások is követik. Egyre többen ismerik fel, hogy nekünk az idegenforgalom megélhetési lehetőség, hosszabb távon. Mondhatnám munkahelyteremtés.

■ Az idegenforgalomhoz azonban tudniuk kell jó programokat ajánlani is.

– Tájélegűekre gondolunk. Az emlékpark közelségét és az ottani látványosságokat, a táj-

védelmi körzetből adódó sajátosságokat szeretnénk megőrizni, s persze a vállalkozó kedvet. Készülnek a terveink, a megvalósításukra majd pályáztatunk. Sok más mellett elképzelésünk lovarda, termálfürdő. Szóbbakerült őshonos állatpark kialakítása. A psztaszeri major (aminek tulajdonviszonyi rendezetlensége nem kis gond nekünk) és a falu közötti területet, ahol már van villany, víz, gáz, idegenforgalmi célokra szánjuk elsősorban. A vállalkozók 120-130 forintos négyzetméterenkénti áron juthatnak telekhez nálunk. Kihasználatlan területek vannak az erdőinkben is, amelyek jól szolgálhatnák a céljainkat.

■ És a fejlődés úgynevezett emberi tényezői? Az idegenforgalom, a vendéglátás szakma. S kell némi tájékoztatás is az itteni lehetőségekről.

– Tudjuk, hogy a szolgáltatásaink csak úgy lesznek színvonalasak, ha hozzáértők végzik. Elsősorban önképzésre számítunk. A német nyelv tanulására máris van lehetőség felnőtt részére is az iskolánkban. Lehet más nyelvekre is. Ezügyben, s a propagandában, a tájékoztatásban valószínűleg összefogunk az emlékpark gazdáival. Hiszen az 1100. évforduló méltó ópusztaszeri megünneplése közös érdek.

Szabó Magdolna

■ Csőkútból is csak pénzért Vizet vegyenek

Amikor először hallottam róla, levegő után kapkodtam. Az még majdhogynem ingyen van. Viszont, ha sokáig haladunk előre a civilizációban, megérjük, a levegőért is fizetnünk kell valaki kasszájába. Mint némely környezetvédő, gázmaszkos karikatúrán. Mondom, először hinni nem akartam: a bármiféle felszíni, avagy fúrott, ásott kútból mert és háztartási mértéken túlmenő vízhasználatért fizetni kell. Számon tartják ezután a kutakat, miként ezt már rendszerileg korábban is kellett volna, s igyekeznek érvényt szerezni az 1993. január elsejével életbe lépett törvénynek. Ez azt jelenti, hogy a különböző pénzalapok mellett a vízügyi alapról szóló törvény kimondja a vízhasználati, vízkészlet kinyerési díj fizetés kötelezettségét.

Alapelveként kell számon tartanunk, hogy a víz bizony nemzeti kincs. Akkor is, ha folyik, ha áll, ha látszik, s akkor is ha mélyen a talpuk alatt van. Abból a rétegből is csak vízgözi engedéllyel létesített kút segítségével „meríthetünk” és alapjárolékként 50 fillért kell fizetni köbméterenként a vízügyi igazgatóság közreműködésével a Vízügyi Alap számlájára. Lassanként kiokosodtam a dolgokról szakemberi segítséggel, bár ezzel nem álltam az elvekké váló egyetértésem. Mármost, hogy a vízgazdálkodás érdekében, s vizeink tisztaságának megóvása végett ilyen törvény szimpátiát keltene bennem. Belegondolok abba, mit szólnak hozzá, akiknek a dolog farmgazdász módján a zsebükre megy. Engem, minket, csak úgy mond másodlagosan érint, mert a néhány ezer forintnyi pénzt se fogja gazduram történetesen a termelt zöldség, vagy gyümölcs veszteségszámlájára írni. Megfizeteti az árban a vásárlókkal. S, mit mondjak, neki van igaza.

Mielőtt azonban mindenki nagyot rémülne, ki kell emelni: az 1992. évi 83. számú törvény azokra nem ró fizetési kötelezettséget, akik

önbevallásuk szerint csak háztartási célra kívánnak (talaj)vizet fakasztani, évenként nem több, mint 500 köbméter összmenyiséget használni. Nekik elég a kúteremtő engedélyt csak a helyi önkormányzatnál megnyerni. Nem úgy az önbevalló, bősületes magyar locsoló polgárnak. Számára pontosan körülhatárolt az Ativizig adja meg a vízjogi engedélyt, mellyel együtt jár a meghatározott, szivattyú üzemidővel, vagy vízmérő órával mért használt köbméterek fizetési kötelezettsége. Ennek pontos módját az illetékesektől megtudhatják.

Mármost jómagam megtudtam. Kérdés, hogy a Magyar Közlöny egymást követő december 30-i és szilveszteri számában közzétett törvényt és annak végrehajtási utasítását ki mindenki vette szemügyre. Jóllehet az önkormányzatoknál észre kellett venni, ha például a céltámogatások felsorolásáról kicsit odébb csúszott a tekintet. Melyben, mini állítják példaként szennyvízelvezető csatornára és egyéb vízi közművekre is soroltatik vagy ötven százalékos támogatás.

Az biztos, mint a Medárdot követő negyven nap csapadékoságának talánya: túlnyomóan ezt a szlogent, hogy a víz nemzeti kincs, meg hogy minden a termelő ember és az élő természet védelmében történik, ezt sokan biztosan nem veszik be. Ámde kétségtelen az engedély nélküli locsolgató, vízjogtalan csőkútfigyasztó, ármány halastószivattyúzós ötszörösen fizet. Büntetéspénzt, rajtakapásától visszaszámlítva egy évre 2 forint ötvenet köbméterenként. Fölbecsülve a fogyasztását. Szóval szigor az van. Víz egyre kevesebb, s ha az egek csatornája úgy akarja, a talajvízrel csak a potenciális fizetnivaló növekszik. Mondanám, használjunk dézsát, fölfogni az égi áldást. Talán olcsóbb. Legföljebb a kádármestereknek csinálók boltot.

Becsei Péter

■ Sándorfalvi (erő)vonalak Lesz-e telefon?

A testület elé terjesztett tájékoztatóból az derült ki, hogy idén január 29-én a Matáv illetékes vezetőivel a fejlesztésekről konkrét időpontokban állapotokat meg. Eszerint az önkormányzat telkén, a mozi kertjében ez év május 15-ig megépítik a telefonközpontot. A vezetékeket még ebben az esztendőben – augusztus 19-ig – kiépítik, s ezzel párhuzamosan végzik az új vonalak, állomások bekötését, az utolsó december 15-én.

A fejlesztés önerős lenne – a lakosság és az önkormányzat fizetné, nem a Matáv –, ami azt jelenti, hogy ha 800 bekötés lenne, egy-egy új telefon 40 ezer forintba kerülne az igénylőknek. (Ezt a költséget tetézheti – 7 vagy 12 ezer forinttal – ha a telefontal együtt a kábelátvitel kiépítésére is igényt tartanak.)

A Szeged környéki települések körül Sándorfalván van a legtöbb vállalkozó – telefon nélkül. A nagyközsében ugyanis a több, mint hétezer lakosnak csak 0,5 százaléka rendelkezik telefontal. A községben jelenleg már 578 igénylő vár vonalra. Közel tíz éve próbálkoznak azzal, hogy változzék ez a helyzet. – Eddig sikertelen volt minden kísérlet, levelezés, tárgyalás. Ezért is kiserő fokozott érdeklődés a képviselőtestület legutóbbi ülését, ahol a sándorfalviakat irritáló, áldatlan „telefonhelyzet”-ről is szó esett.

A telefontársaságnak az ülésen résztvevő képviselői nem biztatták a sándorfalviakat a költségek „lefარagásával”.

Sz. M.

Töltésen innen és túl

„Bejárat” az ablakon. A Szabadság téren raktárpépülettel rendelkezik a Maleb-Mező Kft. Ismeretlen tettesek ablakbetöréssel jutottak az épületbe, s 35 kilogramm lila-, valamint 60 kilogramm vöröshagymamagot vittek el. A kft. kára 178 ezer forint.

„Bejárat” az ajtón. A Kiskunhalason lakó P. I.-nek a sándorfalvi Alkotmány utcában is van egy magánháza. A tolvajok ajtóbefeszítéssel jutottak be az ingatlanba, s mintegy 6 ezer forint értékben szerszámokat vittek el, egyáltalán háromezer forintnyi rongást okozva.

„Bejáratott” gépkocsi. A baleset az Alkotmány körút és a Munkácsy utca kereszteződésében történt. A helyi Fel-szabadulás utcában lakó M. Cs. 24 éves kőműves – elmondása szerint – 70-80 km/óra sebességgel haladt. A kereszteződésben, az erősen balra ívelő kanyarban elvesztette uralmát a jármű felett, megcsúszott, s a jobb oldali füves részen fának ütközött. A fiatalember köny-

nyebb sérülést szenvedett; az anyagi kár 30 ezer forint.

Kis Virág. Vállára akasztott táskával állt sorban a Kis Virág cukrászdában N. E. Szőreg, Magyar utcai lakos. Ismeretlen tolvajok egy óvatlan pillanatban kilopták a pénztárcáját, benne 19 ezer forinttal. Mire észbe kapott, a zsebeseeknek nyoma veszett.

Kársz utcai könyvesbolt. „Nagy fogást” könyvelhetnek el a kultúrára szomjazó zsebtolvajok. A Kársz utcai könyvesbolt egyik vásárlóját rövidítették meg. A módszer ugyanaz: a táskából kilopták a pénztárcát. A károsult, D. N. Szőreg, Szerb utcai lakos 27 ezer forintot, 1200 német márkát és egy, a nevére kiállított, 11 ezer dináros betétkönyvet tartott a tárcában. Az összkár mintegy 100 ezer forint.

Cserepes sor. A piacon, vásárlás közben az asztalra helyezte táskáját a jugoszláv állampolgárságú S. V. moholi lakos. Útlevelet és személyi iratait lopták el. A kár e tényhez mérhető.

■ Az Agroszemek kft. például a nálunk kosszarvúként ismert-hoz hasonló kinézetű spirál paprikára ajánlott védőfóras szerződést. Nevükhöz híven több zöldségféle vetőmagvának megtermelésére is toboroztak vállalkozókat.

A mihálytelki szárító már letette a névjegyet azzal, hogy a tavaly Mórhalmon felvásárolt pritamipaprikát rendben kifizette. A legmelegebben ajánlott cikkük az errefelé alig ismert póréhagyma volt. A kérdések alapján sokaknak elindította a fantáziáját, hogy mennyire, az majd a felvásárló „fogadónapjain” derül ki. Emellett a nagytetűl zöldségzöldje termelés, hagymatisztítás lehetősége is felvetődött.

A Gabonatermesztési Kutatóintézet munkatársai a homokra való fajtákat ajánlották. Ehhez érdemes tudni, hogy az összes Bőrcsök János 800 mázsza gabona vetőmagot adott el a termelőknek. A piac és a bizalom megszerzésének és megtartásának érdekében magára vállalta a gabona vetések állami támogatásának ügyintézését is. Így nem véletlen, hogy a mórak által benyújtott igénylések mellékelt számláin többnyire a Mobil Kft. bélyegzője díszelgett.

Paradicsom utáni állapotok - Mórhalmon

A mórhalmi művelődési házban teltház as előadás részese lehettem a napokban. A prózai cím – mit termeljünk? – úgy tűnik, pontosan eltalálta az itteniek érdeklődési körét. A házigazda személye, az összejövetel forgatókönyve egyértelműen új idők beköszöntét jelzi. Bőrcsök János felvásárló, a Mobil Kft. ügyvezetője le sem tagadhatná, hogy abból él, amit errefelé termelnek. Akiért meghívott, az itteni gazdák, s így áttételesen az ő mostani illetve jövődöbéli üzletfelei.

A megbeszélés hangulatát spontán fejlemények is befolyásolták. A vetőmagos és a szárítós itt kezdett el közösen gondolkodni azon, hogy a zöldségmag és zöldje természet miként lehetne a nagyobb haszon reményében egy kalap alatt elintézni. Meghívatlan, de nem hívatlan vendégként betoppant a Molnár és Társas Kft. vezetője is, aki 10 hektár fűszerpaprika termeltetésére tett nyíltzsinai ajánlatot. A legvonzóbb mondatának az tűnt, amikor az átdáskori azonnali fizetést említette.

A hallottak alapján, – amibe az agrárkamara is intelem is

beletartozik, miszerint aláírás előtt minden szerződést és ajánlatot célszerű figyelmesen elolvasni – ki-ké lehetősége és érdeklődési köre szerint hozza majd meg döntését. A kérdést, hogy Bőrcsök János szokatlan aktivitása háttérben mi áll, a legilletékesebbnek, vagyis neki tettem föl.

A helyi szövetkezet növénytermesztési ágazatvezetője '90-ben vállalta el a többszáz vagongra rügő paradicsom felvásárlást. Rá egy évre e feladatra létrejött egy 4 magán-személyből álló társaság, a Mobil Kft. A telepet bérlők számára az igazi érvágást a feldolgozó

Szegedi Konzervgyár krachja jelentette. Ezt akkor még a zöldség-gyümölcs kereskedelmével némiképp ellensúlyozni lehetett.

A tavalyi mélypont idején dobozos üdítő, rekesz formájában tudták csak a '91-es járandóságaiq egyrészt megkapni. A korábban a fő megélhetési formát nyújtó paradicsomtermesztés alapja szinte teljesen felszámolódott. A kistermelők egyéb portékáikat is inkább a piacra vitték. A mozgáster beszűkülésének ellenszereként kapcsolódtak be a vetőmag és műtrágya forgalmazásba.

A mostani széljárásról a termelői fórum alapján alkothattunk képet. A későbbiekben az üzletek zömét a termelő közvetlenül a termelőtől szervezték. Ebben a konstrukcióban a közbeékelődő felvásárló helyén az úgynevezett jutalékos ügynök jelenik meg. Mondani sem kell, hogy esztünkben utóbbi nem más, mint a Mobil Kft.

T. Sz. I.